

DLHODOBO NAJVIAC CHUDOBOU OHROZENÉ DOMÁCNOSTI SÚ NEÚPLNÉ A MNOHODETNÉ RODINY

Podľa dát Štatistického úradu SR (ŠÚSR) bolo v minulom roku 45,9 % neúplných rodín ohrozených chudobou. Druhou najviac ohrozenou skupinou sú mnohohodetné rodiny (40,1 %) (Graf 1).

- Neúplné rodiny a rodiny s viacerými deťmi sú skupiny domácností, ktoré patria medzi najnúdznejšie už dlhodobo a trend je historicky rastúci.
- Dlhodobo najmenej ohrozené chudobou sú bezdetné domácnosti s dvoma dospelými, z ktorých aspoň jeden má viac ako 65 rokov (vo väčšine prípadov sa jedná o dve osoby v dôchodkovom veku). Naproti tomu pre domácnosti osamelých dôchodcov riziko chudoby v posledných rokoch prudko stúplo a dnes sú tretie najviac ohrozené chudobou.
- V roku 2020 vznikol úpravou a zvýšením vianočného príspevku 13. dôchodok ako nástroj na boj proti chudobe a dôsledkom vysokej inflácie, čím sa z neho stala sociálna dávka. V rokoch 2020-2023 naň štát vynaložil 1,4 miliardy eur. Dáta ukazujú, že riziko chudoby po zavedení príspevku pre domácnosti obývané jedným či dvoma dôchodcami výrazne nekleslo.
- Podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rast dôchodkov prevyšoval v rokoch 2016 až 2021 dôchodcovskú infláciu a predpokladá sa, že tomu tak bude aj v najbližších troch rokoch. K vyššiemu rastu penzií, než je dôchodcovská inflácia, dopomáha aj zvyšovanie 13. dôchodku, keďže nie je cieleňé na osamelých dôchodcov.

NIŽŠIA SPOTREBA PLYNU DOMÁCNOSTÍ POMÁHA ŠETRIŤ ŠTÁTNE VÝDAVKY NA KOMPENZÁCIE ENERGIÍ

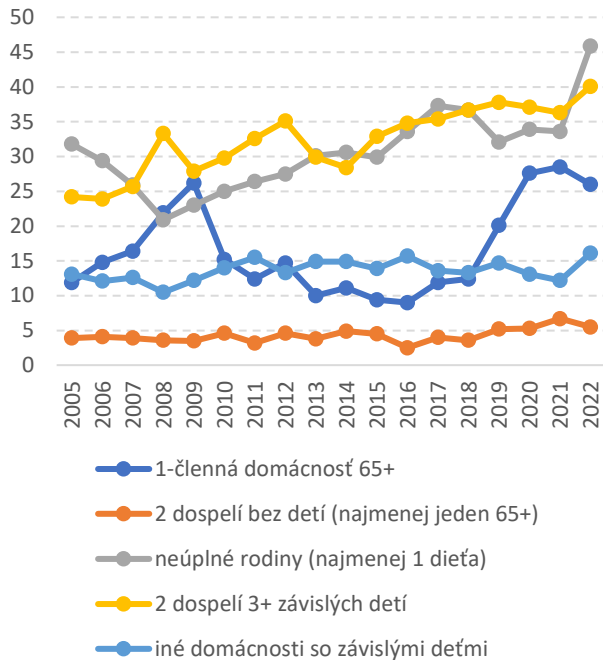
Celková spotreba plynu na Slovensku sa v prvých troch kvartáloch tohto roka oproti rovnakému obdobiu roka 2021 znížila o 24 %. Z celkovej spotreby tvoria domácnosti zhruba 28 %. Za prvé tri kvartály tohto roka znížili oproti rovnakému obdobiu roka 2021 spotrebu plynu o 16 %, čo znižuje štátne výdavky na kompenzácie vysokých cien (Graf 2).

- Úspora na kompenzácií zvýšených cien plynu zatiaľ predstavuje 271 miliónov eur, čo je o štvrtinu menej oproti výdavkom plánovaným v štátnom rozpočte. Do týchto výdavkov bola zarátaná aj rozpočtová rezerva pre prípad, že by spotreba plynu bola vyššia ako v referenčnom roku 2021.

- Výdavky na kompenzácie cien plynu pre domácnosti tvoria viac ako polovicu z celkových plánovaných výdavkov štátu na kompenzácie cien energií v roku 2023.

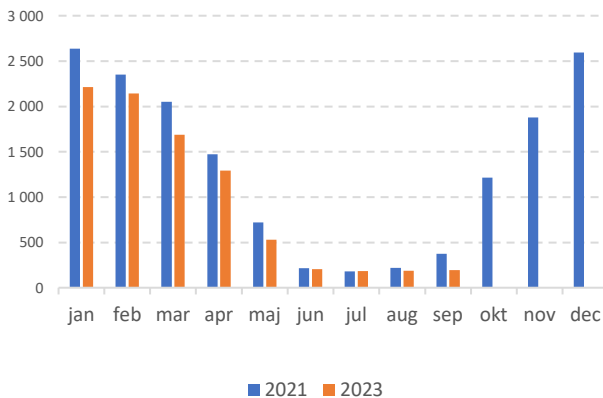
- Veľký vplyv na celkový výsledok bude mať štvrtý kvartál, ktorý obvykle tvorí približne tretinu celoročnej spotreby. Ak by bola miera úspor spotreby domácností zachovaná na úrovni 16 %, kompenzácie by boli podľa prepočtu ISA nižšie o 423 miliónov eur oproti plánu. Pri rovnakej spotrebe ako v roku 2021 by bola priemerná celoročná úspora spotreby na úrovni 10 %. Celoročná úspora výdavkov by ostala na úrovni 271 miliónov eur.

Graf 1: Typy domácností podľa miery ohrozenia chudobou (%)

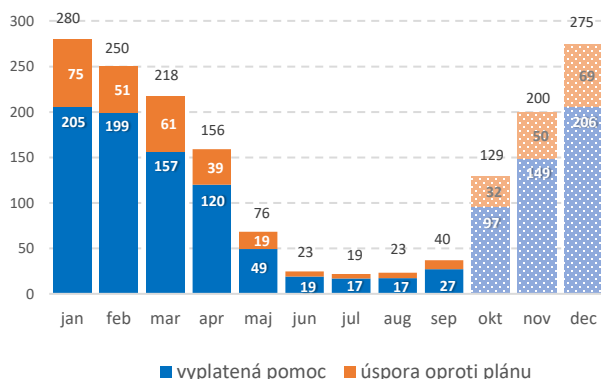
Zdroj: ŠÚSR na základe zisťovania EU SILC 2022

Graf 2: Spotreba plynu v domácnostiach (v GWh)

Zdroj: SPP-Distribúcia

Graf 3: Štátne kompenzácie na zvýšené ceny plynu domácnostiam (milióny eur)

Zdroj: MH SR, vlastné spracovanie